

τζάκι από κάτω, ἐνῶ τῶν γιδιῶν εἶναι γουρνωτό Δ. Λουκοπ., Ποιμεν. Ρούμελ., 217. *Λάκκος ἢ λούζα εἶναι τὸ γουρνωτό τὸ χωράφι, πὺν κρατεῖ τὰ βρόχινα νερά Δ. Λουκοπ., Γεωργ. Ρούμελ., 118. Συνών. γ ο υ ρ ν ᾱ τ ο ς.*

γουρούδα ἢ, Ἦπ. (Παραμυθ.)

Πιθαν. ἐκ τοῦ Τουρκ. *g u r u r* (=φούσκωμα) καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ο ὑ δ α καθ' ἀπλολογίαν.

Πρᾶγμα συμπεπυκνωμένον, κυλινδρικόν: Ἡ γουρούδα τὸ τυρί. || Φρ. *Τὸ κρύο μᾶς ἔμασε γουρούδα. Συνών. φρ. Τὸ κρύο μᾶς μάζεψε κομβάρι.*

γουρουδάς ὁ, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο υ ρ ο ὑ δ ι ν* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ᾱ ς.

Ὁ ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἢ ἄλλου μέρους τοῦ σώματός του οἰδήματα. Συνών. *γ ο υ ρ ο υ δ ε ᾶ ς.*

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γουρουδάς* καὶ ὡς παρωνύμ.

γουρουδέας ἐπίθ. Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο υ ρ ο ὑ δ ι ν* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έ α ς.

Γ ο υ ρ ο υ δ ᾶ ς, τὸ ὅπ. βλ.

γουρουδιάζω ἐνιαχ. γουρουδιάζω Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Σταυρ. Χαλδ.) γουρουδιῶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο υ ρ ο ὑ δ ι ν*.

Παρουσιάζω οἰδήμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἢ ἄλλαχού τοῦ σώματός μου ἐνθ' ἄν.: *Ἐντῶκα τὸ κιφάλι-ι-μ 'ς σὸ τουβάρι' καὶ ἐγουρουδιάσεν* (ἐκτύπησα τὸ κεφάλι μου εἰς τὸν τοῖχον καὶ παρουσίασεν αὐτὸ οἰδήματα) Πόντ. (Τραπ.) *Ἐγουρουδιάσεν τὸ κιφάλι μ' (ἐγέμισεν ὄγκους τὸ κεφάλι μου)* Ἰμερ. *Ἀς σὸ ντώσιμον ἐγουρουδιάσεν τ' ἀπάν-ι-μ' (ἀπὸ τὸ κτύπημα ἐγέμισεν ὄγκους τὸ σῶμα μου)* Πόντ. (Σταυρ.) Καὶ μεταβ., προξενῶ εἰς τινὰ οἰδήματα Πόντ. (Κοτύωρ. Κρώμν. Τραπ.): *Ἐντῶκεν καὶ ἐγουρουδιάσε τῇ χώρας τὸ κιφάλι* (ἐκτύπησε καὶ ἔκαμε οἰδήμα εἰς τοῦ ξένου ἀνθρώπου τὸ κεφάλι) Τραπ.

γουρουδιάριν ἐπίθ. οὐδ. Πόντ. γουρουδιᾶρ Πόντ. (Κρώμν. Σάντ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο υ ρ ο ὑ δ ι ν* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι ᾶ ρ ι ν *κ ι ᾶ ρ η ς*, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Α. Παπαδοπ., Ἱστορ. Γραμμ. Ποντ. διαλέκτ., 144.

Τὸ ἔχον ὄζους, ἐξογκώματα ἐνθ' ἄν.: *Γουρουδιᾶρ* στου-ράκ' (=ράβδος ὀζώδης) Πόντ. (Τραπ.)

γουρουδιάσμαν τό, Πόντ. (Κοτύωρ. Σταυρ. Χαλδ.) γουρουδιάμαν Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γ ο υ ρ ο υ δ ι ᾶ ζ ω*.

Ἡ ἐμφάνισις σκληρῶν ὄγκων εἰς τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ λοιπὸν σῶμα ἐνθ' ἄν.: *Τῇ κιφαλί'*, τὸ γουρουδιάσμαν Πόντ. (Τραπ.)

γουρούδιν τό, Πόντ. (Κερασ.) γουρούδ' Πόντ. (Ἰμερ. Κοτύωρ. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) γ'ρούδ' Πόντ. (Σινώπ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *g u r u r* (=φούσκωμα) καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ο ὑ δ ι ν, καθ' ἀπλολογίαν.

1) Οἰδήμα τῆς κεφαλῆς ἢ ἄλλου μέρους τοῦ σώματος προκαλούμενον ἐκ κτυπήματος ἰσχυροῦ Πόντ. (Κερασ. Κο-

τύωρ. Κρώμν. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἐσυρεν ἓνα λιθάρι 'ς σὸ κεφάλιν αὐτ' καὶ ἐποίκεν ἓναν τρανὸν γουρούδ'* (=ἐρριξε μιὰ πέτρα εἰς τὸ κεφάλι του καὶ τοῦ ἔκαμε ἓν μέγαλον οἰδήμα) Κοτύωρ. *Γουρουδά - γουρουδά ἐγέν'τον τὸ κιφάλι-ι-μ' (ὄγκους - ὄγκους ἐγέμισε τὸ κεφάλι μου)* Τραπ. 2) Ὁζος, ἐξογκώμα ξύλου Πόντ. (Κρώμν. Τραπ.): *Ἀοῦτο τὸ στου-ράκ' ἔχ' γουρουδά (= αὐτὸ τὸ ραβδί ἔχει ὄζους)* Τραπ.

γουρουδόπουλον τό, ἀμάρτ. γουρουδόπον Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο υ ρ ο ὑ δ ι ν* ὡς ὑποκορ.

Μικρὸς ὄγκος ἐνθ' ἄν.: Αἰνιγμ.

'Σ σὸ ραχὴν ἐγεννέθα, | 'ς σὸ ραχὴν ἐνεχτίστα, κὶ ὄντ' ἐκατήβα κ' ἔρθα, | τὸ ραχόπο μ' ἐέντον γουρουδόπα, γουρουδόπα.

(εἰς τὸ βουνὸν ἐγεννήθην, εἰς τὸ βουνὸν ἐμεγάλωσα, καὶ ὅταν κατέβηκα καὶ ἦρθα, ἡ ραχούλα μου ἐγέμισε ὄγκους ἢ τυκάνη) Πόντ. (Ἰμερ.)

γουρούνα ἢ, γρούνα Ἀθῆν. Μέγαρ. Πελοπ. (Καρβελ. Γέρμ. Λεῦκτρ. Μάν. Ξεχώρ. Οἷτυλ. Πάνιτσ. Πετρίν. Πλάτσ. Σαηδόν.) Μεγίστ. Χίος (Πυργ.) — Λεξ. Δημητρ. γουρούνα κοιν. γ'ρούνα κοιν. βορ. ιδιωμ. ὀουρούνα Νάξ. (Ἀπύρανθ. Βόθρ.) γ'ρούνα Μακεδ. (Χαλκιδ.) Χίος (Ὀλυμπ. Πυργ.) μ'ρούνα Θράκ. (Μέτρ. Τσακίλ.)

Ἐκ τοῦ Ἑλληνιστ. οὐσ. *γ ρ ὠ ν α*. Βλ. Ἡσύχ. «γρώνα» ὅς θήλεια Λάκωνες» καὶ «γρωνάδες» θήλειαι ὕες». Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν συνοδίτου φθόγγου μεταξὺ τῶν συμφώνων *γ* καὶ *ρ* πβ. Γ. Χατζιδ., MNE 1, 104, 105, 237 καὶ 2, 294. Β. Φάβην, Byzant.-Neugr. Jahrb. 18 (1949), 159.

1) Ἡ θήλεια χοῖρος κοιν.: *Ἐβῆκε ἡ γουρούνα 'ς τὸ γῆπο καὶ τὸν ἔσκαψε ὅλονε* Πελοπ. (Κίτ. Μάν.) *Ἐγέννησε ἡ γουρούνα κ' ἔκαμε δέκα βουζία (=χοιρίδια)* αὐτόθ. *Ἡ γ'ρούνα μου ἀβόλυσε δέκα βουζία (ἀβόλυσε = ἐγέννησε)* Πελοπ. (Ξεχώρ.) *Κινάει τούτη ἡ γουρούνα κáιθε μεσημέρι καὶ πάει 'ς τὴ βρύση καὶ λουτσεῖται* Πελοπ. (Βερεστ.) *Ἐχω νιὰ ἔρμη γουρούνα πὺν δὲν ἔχει χορτασμοὺς* Πελοπ. (Γαργαλ.) *Μοῦ 'φερε νιὰ γουρούνα νὰ τὴν κρατήσω μισα-κιά* Πελοπ. (Παιδεμέν.) *Γλυκάθ'κι ἡ γ'ρούνα μ' 'ς τοῦ καλαμπόκ' κὶ τ'ν ἔδισα* (συνήθισε ἡ γουρούνα μου νὰ τρώγῃ τὸν ἐσπαρμένον ἀραβόσιτον καὶ τὴν ἔδεσα, διὰ νὰ μὴ προ-ξενῇ ζημίαν) Στερελλ. (Ἀχυρ.) *Αὐτὴ ἡ γ'ρούνα εἶμι ἀπὸν καλὸ δαμάρ' (=οἰκογένεια, σόι)* Βιθυν. (Πιστικοχ.) *Μο-ναχὰ μιὰ γ'ρούνα εἶχι κὶ ἀπ' τὰ γουρ'νόπ'λα τ'ς ἔζ'νι* Εὔβ. (Αἰδηψ.) *Ἡ γ'ρούνα εἶμι μισὴ πιρσιούσια αὐτὴ π' γλιέπ'ς Θεσσ.* (Βαμβακ.) || Φρ. *Σύρθ'κι ἡ γουρούνα (σύρθ'κι = ἐγο-νιμοποιήθη)* Στερελλ. (Χαιρών.) *Βούργιαξι ἡ γ'ρούνα (ἡ γουρούνα ὀργᾶ πρὸς συνουσίαν ἢ φρ. ἐπὶ ἀσέμνων γυναι-κῶν)* Στερελλ. (Παρνασσ.) *Ἡ γουρούνα μὲ τὰ γουρουνόπουλα* (φανταστικὸς ἀρχαῖος σφραγιδόλιθος ἔχων ἐγγεγλυμμένην παράστασιν γουρούνας μετὰ χοιριδίων, ὁ ὁποῖος ἔχει μαγι-κὴν δύναμιν νὰ καταστήσῃ εὐδαίμονα ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θὰ εὕρῃ αὐτόν, διότι καὶ θησαυροὺς θὰ δύναται νὰ ἀνακαλύπτῃ καὶ τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχῃ ἀναπόσπαστον συνοδὸν τοῦ βίου του) Ν. Πολίτ., Παραδ., σ. 203, 230, 1014. || Παροιμ. Φρ.

Σὰν τέτρεα παλιολάχανα, σὰν τέτρεες παλιοβροῦβες εἴχαμε καί 'ς τὸν κῆπο μας, πὺν τρώγαν οἱ γουρούνες (ἐπὶ ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς οἱ ὁποῖοι προτείνονται εἰς γάμον καὶ δὲν γίνεται δεκτὴ ἢ πρότασις ἀπὸ αὐτοὺς εἰς τοὺς ὁποῖους προτείνονται) Πελοπ. (Μεσσην.) || Παροιμ. *Μεῖς δὲ χωρά-γαμε καὶ γέννησε κ' ἡ γ'ρούνα μας* (ἐπὶ προσθέτου ἐπιβλα-

ρύνσεως) Πελοπν. (Μάν.) Δὲν εἶχαμε τί νὰ κάνουμε καὶ ξύναμε τὴ γ'ρούνα μας (ἐπὶ τῶν ἀσκόπως δαπανώντων τὸν χρόνον των) αὐτόθι. Οὐδ' εἶχ' οὐ παππᾶς γ'ρούνα οὐδ' ἔχασ' (περὶ τῶν μὴ ζημιουμένων ἐκ τινος ἐπιχειρήσεως παρὰ τὰ ἀντιθέτως νομιζόμενα) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Τὰ 'σκαψ' ἡ γουρούνα μου, | τὰ σκάλισ' ὁ ἀφέντης
(ἐπὶ ἐργασίας ἀτελοῦς) Κεφαλλ. 'Η γουρούνα γάλι-γάλι καὶ τὰ γουρουνόπουλα πιλαλώντας μαζί τὸ βράδυ θὰ πᾶνε 'ς τὸ χωριό (ἐπὶ τῶν πεπειραμένων, οἱ ὅποιοι ἐπιτυχάνουν ἀνετώτερον τοῦ σκοποῦ των παρὰ αὐτοὶ οἱ ὅποιοι στεροῦνται πείρας πρὸς τοῦτο) Πελοπν. (Βούρβουρ. Λάστ.) 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλὰ. 'Η γουρούνα ἄμα ἔκαμε γουρουνόπουλα, οὔτε χυλὸ δὲν ἐματαχόρτασε (ἡ μήτηρ πολλὰς στερήσεις ὑφίσταται χάριν τῶν τέκνων της, ἡ αὔξησις τῶν ὑποχρεώσεων συνεπάγεται στερήσεις) Κεφαλλ. 'Η γουρούνα ἀπὸταν ἐγέννησε, χλωρὸ σκατὸ δὲν ἔφαγε (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Πελοπν. (Γαργαλ.) Γ'ρούνα ἦτο, γ'ρουνάιν ἦκαμε (γουρούνα ἦτο, γουρουνάκι ἔκαμε' ἐπὶ τῆς ὁμοιότητος τοῦ χαρακτήρος τῶν τέκνων πρὸς τὸν τῆς μητρὸς των) Χίος ('Ολυμπ.) 'Η κ'τσή ἡ γ'ρούνα τρώει 'ν καλύτερ' τ' βούνα (= ὠριμον γενικῶς καρπὸν, φρούτον' ὁ ἔχων ἐλαττώματα ἔχει πολλάκις καλυτέραν τύχην) 'Ηπ. ('Ελληνικ.) 'Η κ'τσή ἡ γ'ρούνα τρώει τ' γούρ'μου τοῦ 'πίδ' (ταυτόσ. μὲ τὴν προηγουμ.) Στερελλ. (Σπάρτ.) Γλέπει ἡ γουρούνα τὸ σωρὸ ἀλλὰ γλέπει καὶ τὴ μαναβέλα (ἐπὶ τῶν ὀρεγομένων τι ἀλλὰ συγχρόνως φοβουμένων νὰ τὸ λάβουν) Πελοπν. (Τριφυλ.) || Γνωμ. 'Απὸ σειρία γρούνα ἀγόραζε κι ἀπὸ γενιά γυναικα (ἡ καταγωγή ἔχει μεγάλην σημασίαν) Πελοπν. (Σαηδόν.) || Αἰνίγμ.

Γουρούνα κουτσοκέφαλη | 'ς τὸ γάβο πάει σκούζοδας
(ὁ κώδων) Ζάκκ.

Γουρούνα, γουρουνούσα μου, | σαράδαπεταλοῦσα μου,
σαράδα πέταλα βαστῶ | τσαί'ς τὸ νερὸ τυλιεμαί
(ἡ φτερωτὴ τοῦ ὑδρομόλου) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.)
'Η γουρούνα μου ἡ λουγ-γροφαωμένη
ὀλ-λον τὸν κόσμον ἔφαεν τς' ἀκόμα 'ἔχ χορταίνει
(τὸ ἄροτρον) Χίος (Πισπιλ.) || 'Ἀσμ.

Βρε γουρ'νάρη παλαβέ, ποῦ 'ν' ἡ γ'ρούνα ἡ κουλουβή;
Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Βρε γουρ'νάρη τσιλιπῆ, ποῦ 'ν' ἡ γ'ρούνα ἡ παρδαλή;
(τσιλιπῆς = τσελεπῆς = εὐγενικὸς) Στερελλ. (Σιβ.) Συνών.
λοῦτα, μουχτερεῖ, μπουζα, μπουζάκα,
μπουζίτσα, σκρόφα, χοιρινή. 2) 'Επὶ γυναικῶν, ἡ ἀκάθαρτος, ἡ λαίμαργος καὶ ἀσελγής κοιν.: 'Η Πηνελιὼ ἔναι μιὰ γ'ρούνα ἀπὸ δὲν ἔχει ταίρι Πελοπν. (Ξεχώρ.)
Νὰ χαθῆς, γουρούνα! (ὑβρις) κοιν. Γιατί, μωρ' γουρούνα,
τοῦ 'πισ χουρσοῦζ'κου τοῦ γάττου; (ἐκ παραμυθ.) Θεσσ.
(Καλαμπάκ.) || Φρ. Λάζεται σάν τὴ γουρούνα (λάζεται = ὀχεύεται' ἐπὶ ἀσελγούς γυναικὸς) Λευκ. 3) Τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον Πελοπν. (Δημητσάν.) Συνών. πρᾶμα, πριτσι-
δόρι, σκιστό, χάβαρο, χύστος. 4) Τὸ ἐνδημικὸν ἐντομοφάγον καὶ σκωληκοφάγον πτηνὸν Λειμώνιος ὁ φαϊόλαιμος (Saxicola ruberta) τῆς οἰκογ. τῶν Κοσσυφιδῶν (Turdidae) Πελοπν. (Σαηδόν.) Συνών. γουρουνάκι,
κι, γουρουνάκος, γουρουνάκος, γουρουνόβοσκάκι, γουρουνόβοσκός 2. 5) Τὸ θαλάσσιον ὄστρεον Κόγχη τῆς 'Αφροδίτης (Concha venera) τῆς οἰκογ. τῶν 'Αφροδιτιδῶν (Veneridae), ἡ χοιρίνη τῶν 'Αρχαίων Νάξ. Πελοπν. (Κορινθ.) Συνών. βα-
σκαντῆρα 2, γουρουνάδελα, γουρουνά-

κι 5, γουρουνάκιδα, γουρουνίτσα 3, κλάστρα, μαρίτσα, ματοπιάστρα, σβυρνιά, τζεροπουτζίκι. 6) Εἶδος μεγάλης ἀκρίδος Κρήτ. (Σέλιν.) Συνών. *ἀττέλαγος, μάστακας, τριζώνα. 7) Τὸ φυτὸν 'Ελμινθία ἡ ἐχινοειδής (Helmintia echinoides) τῆς οἰκογ. τῶν Συνθέτων (Compositae) 'Ηπ. (Χιμάρ.) Πελοπν. (Κορινθ.): 'Εφαγα δυὸ γουρουνες μὲ ψίχα ζεσὸ φωμὶ καὶ μοῦ 'πιασαν τὴ γαρδία (ψίχα ζεσὸ = ὀλίγον ζεστόν) Χιμάρ. Συνών. γουρουνίτσα 4. 8) Τὸ φυτὸν Κυκλάμινον τὸ νεαπολιτανικὸν (Cyclamen neapolitanum) τῆς οἰκογ. τῶν Πριμουλιδῶν (Primulaceae) Λευκ. (Εὐγερ. κ.ά.) 'Η πατάτα τ'ς γουρούνας κάνει καλὸ γιὰ τὸ δάγκωμα τοῦ σκορπινοῦ Εὐγερ. Συνών. βλ. εἰς λ. γουρουνίδα 2. 9) Τεμάχιον ξύλου σφαιρικοῦ ἡ κῶνος πεύκης ἡ γυμνὴ κόκκων κεφαλὴ ἀραβοσίτου χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν ὁμώνυμον παιδιὰν πολλὰ. Συνών. γουρουνίτσα 6. 10) Παιδιὰ παιζομένη ὡς ἐξῆς: Πέριξ εὐρέος λάκκου, χρησιμεύοντος διὰ κατοικίαν, παραμονὴν τῆς γουρούνας, ἀνοίγονται λακκίσκοι σχηματίζοντες πέριξ αὐτοῦ κύκλον. 'Εκαστος τῶν παικτῶν φυλάσσει τὸν λακκίσκον τοῦ διὰ ράβδου, ἐνῶ ὁ ἐκλεγείας ὡς βοσκὸς τῆς γουρούνας, προσποιούμενος τὴν φωνὴν τοῦ χοίρου καὶ μετακινῶν διὰ ραβδίου τὴν γουρούναν ἐκ τοῦ κεντρικοῦ λάκκου, προσπαθεῖ ἡ νὰ κτυπήσῃ δι' αὐτῆς τινὰ τῶν παικτῶν ἡ νὰ καταλάβῃ λακκίσκον τινὰ ἀφύλακτον καὶ τοθετήσῃ ἐντὸς αὐτῆς τὴν γουρούναν. Οἱ συμπαῖκται προσπαθοῦν νὰ ματαιώσουν πάντα ταῦτα, κτυπῶντες τὴν γουρούναν διὰ τοῦ ἄκρου τῆς ράβδου των καὶ προσπαθοῦντες νὰ ἀπομακρύνουν αὐτήν. 'Εὰν ὁ βοσκὸς ἐπιτύχῃ ἐνὸς τῶν ἐπιδιωκομένων ὑπ' αὐτοῦ σκοπῶν, ἀναφωνεῖ τὴν λέξιν ἀ-
λαγῇ καὶ προσπαθεῖ διὰ τῆς ράβδου τοῦ νὰ καταλάβῃ λακκίσκον ἀφύλακτον. Οἱ παῖκται τότε ὀφείλουν νὰ ἀλλάξουν θέσιν καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν ἀπολέσας τὸν λακκίσκον ἀναλαμβάνει τὰ καθήκοντα τοῦ βοσκοῦ καὶ ἡ παιδιὰ συνεχίζεται πολλὰ. 'Ολη τὴν ἡμέρα τὰ παιδιὰ παίζουν τὴ γουρούνα 'ς τὸ Πλατάδι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Μεγάλῃ πρέπει νὰ εἶναι ἡ συντροφιά, γιὰ νὰ παίξουν τὴ γουρούνα Δ. Λουκοπ., Ποιὰ παιγνίδ. παίζουν τὰ 'Ελληνόπ., 132. Συνών. γκουύζα 1, γουρουνάκι 12, γουρουνούλα 1, γουρουνόδα, γούτσι, γούτσος, πίκος, σκάφη, σκροφίτσα, στρίγγλα, τζιτζιρας, χελώνα. 11) 'Ο λίθος, τὸν ὁποῖον λαμβάνει ὁ ἀποτυχὼν νὰ κερδίσῃ ἐξ ἐκ τῶν εἰκοσιτεσσάρων ὁμοίων λίθων εἰς τὴν παιδιάν, τὴν καλουμένην κολητισίνα Πελοπν. (Κορινθ. Συκ.) 12) Κατὰ πληθ. εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ναυτῶν καλοῦνται ἔνεκα τοῦ ὄγκου των τὰ μεγάλα πρυμναῖα ἡ πρωραῖα τηλεβόλα τῶν πολεμικῶν πλοίων Ναύστ. 13) Τὰ βλήματα τῶν μεγάλων τηλεβόλων εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν στρατιωτικῶν Σ. Μυριβήλ., Ζωὴ ἐν τάφ., 165: Τὸ χαράκωμα πολλὰς φορές γίνεται βεράνι ἀπὸ γουρουνες (βεράνι = ἔρημος τόπος, ἐρείπιον). 14) Εἶδος ὅπλου παλαιοῦ συστήματος, φέροντος ἐννέα σφαίρας Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.) 15) 'Αγκοίνη, ἥτοι περίσκιον τὸ ὁποῖον συγκρατεῖ τὴν κεραῖαν πλοίου πρὸς τὸν ἰστὸν Λεξ. Δημητρ. Συνών. τρότσα. 16) Δύο ὄρθιοι ξύλινοι στῦλοι ἐνθεν καὶ ἐνθεν τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ, εἰς τὰς ἐντομάς τῶν ὁποίων στηρίζεται τὸ ὀριζοντίως ἐπικείμενον ἀντίον Μακεδ. (Χαλκιδ.) : βρουδτ'νές - πιθ'νές γ'ρουνις. 17) Δύο πάσσαλοι μετὰ δικράνου, στηριζόμενοι εἰς τὴν γῆν εἰς μικρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, ἐπὶ τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν περιστροφὴν τοῦ ἀντίου διὰ λαβίδος ἡ ὁποία διέρχεται ἀπὸ τὴν ὀπὴν τοῦ ἄλλου ἄκρου, περιτυλίσσεται εἰς τὸ ἀντίον τὸ

πρὸς ὕφανσιν διασίδι τοῦ ἀργαλειοῦ Μακεδ. (Χαλκιδ.)
Συνών. *τυλίχτρα*.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γουρούνας* ὡς ἐπών. Στερελλ. (Ἀστακ. Σπάρτ.) καὶ ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γουρούνα Κεφαλλ.* *Γ'ρούνα* Θάσ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γουρούνα* Ἡπ. (Φιλιάτ.) *Γουρούνια* ἦ, Στερελλ. (Δεσφ.)

γουρουνάγκαθο τό, ἐνιαχ. γουρ'νάγκαθο Πελοπν. (Λεχαίν.) *γουρ'νάγαθον* Μακεδ. (Ἀσσηρ.)

Ἐκ τῶν οὗσ. *γουρούνι* καὶ ἀγκάθι.

1) Τὸ φυτὸν Ὑποχοίρις ἢ μελανοφλοιοειδὴς (*Hypochoeris scorsonera*) τῆς οἰκογ. τῶν Συνθέτων (*Compositae*) ἐνθ' ἄν. 2) *Γουρουνάκι* 10γ, ἐνθα καὶ συνών., Πελοπν. (Λεχαίν.)

γουρουνάδα ἦ, ἐνιαχ. γουρ'νάδα Θεσσ. (Καρδίτς.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γουρούνα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άδα.

Ἡ μικρὴ γουρούνα ἐνθ' ἄν. : *Νὰ ψήσῃ τὴ γουρ'νάδα ἀπ' εἶχ'ι τοιμασμέν'* Θεσσ. (Καρδίτς.) *Ἐβαλὶ τὴ γουρ'νάδα νὰ ψ'θῇ αὐτόθ.* Συνών. *γουρονονοπούλα*, *μπουζοπούλα*.

γουρουνάδελα ἦ, ἐνιαχ. γουρ'ναδέλα Λήμν.

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γουρούνδα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έλα.

Τὸ θαλάσσιον ὄστρεον Κόγχη τῆς Ἀφροδίτης (*Concha venerea*) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀφροδιτιδῶν (*Veneridae*), τὸ ὁποῖον ὄστρεον ἀναρτοῦν εἰς τὸν λαϊκὸν τῶν παιδιῶν ὡς προφυλακτικὸν κατὰ τῆς βασκανίας, ἢ χοιρίνη τῶν Ἀρχαίων, ἐνθ' ἄν. Συνών. *βασκαντήρα* 2, *γουροούνα* 5, *γουρουνάκι* 4, *γουρουνάκίδα*, *γουρουνίτσα* 3, *κλάστρα*, *μαρίτσα*, *ματοπιάστρα*, *σβυρνιά*, *τζερμπουτζίκι*.

γουρουνάδι τό, ἐνιαχ. γουρ'νάδ' Ἰμβρ. *g'ρουνάιν* Χίος (Ὀλυμπ. Πυργ.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γουρούνι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άδι, περὶ τῆς ὅπ. βλ. Ν. Ἀνδριώτ., Ἀθηνᾶ 42 (1930), 182.

1) Χοιρίδιον, χοῖρος γαλαθηνός, τὸ νεογνὸν τοῦ χοίρου Χίος (Ὀλυμπ. Πυργ.) : Παροιμ. *Γ'ρούνα ἦτο g'ρουνάιν ἦκαμε* (ἐπὶ τῶν παιδῶν τῶν ὁμοιαζόντων κατὰ τὸ ἐπίμειπτον ἦθος πρὸς τὴν μητέρα των) Ὀλυμπ. 2) Ὁσμὴ χοίρου Ἰμβρ. κ. ἄ. Συνών. *γουρουνίλα*.

γουρουνάιος ὁ, ἐνιαχ. γουρ'νάιος Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γουροούνα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -αῖος.

Ὁ φυλάττων τὴν *γουροούνα* εἰς τὴν ὁμώνυμον παιδιὰν *γουροούνα* 10, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γουρουνάκι τό, ἐνιαχ. γουρ'νακί Πελοπν. (Χατζ.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γουρουνάκι* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

Τὸ ἐνδημικὸν ἐντομοφάγον καὶ σκωληκοφάγον πτηνὸν Λειμώνιος ὁ φαϊόλαιμος (*Saxicola ruberta*) τῆς οἰκογ. τῶν Κοσσυφιδῶν (*Turdidae*) ἐνθ' ἄν. Συνών. *γουροούνα* 4, *γουρουνάκακος*, *γουρουνάκος*, *γουρουνόβοςκάκι*, *γουρουνόβοςκός* 2.

γουρουνάκος ὁ, ἐνιαχ. γουρ'νακάκος Πελοπν. (Χατζ.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γουρουνάκι*.

Γουρουνάκι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθα καὶ συνών. *Νιὰ βιτσιὰ σαράντα κολοσοῦσες κ' ἓνα γουρ'νακάκο* (ἐπὶ μεγαλαυχούντων καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιτυγχανόντων πολλὰ διὰ μικρᾶς προσπαθείας) Πελοπν. (Χατζ.) Συνών. παροιμ. *Μ' ἓνα σβάρο δυὸ τρυγόνια*.

γουρουνάκι τό, κοιν. γουρουνάτσι Μέγαρ. Πάρ. Σκυρ.) γουρ'νάκι Ἡπ. (Μαργαρ.) Κρήτ. Μύκ. Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. Κλειτορ. Μεσσην. Χατζ.) *γ'ρουνάκι* Πελοπν. (Μάν.) *γουρ'νάτσι* Ἀνδρ. Ἀστυπ. Εὐβ. (Κουρ. Ὀρ.) Σῦρ. *γουρ'νάξ* Ἀλόνν. Ἡπ. (Ἀγνυντ. Μελισσ.) Θεσσ. (Βόλ. Τρίκερ.) Προπ. (Πέραμ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Λεβάδ. Περίστ. Σιβ. Σπάρτ.) Σῦρ. *γ'ρουνάξ* Ἡπ. (Ζαγόρ. Πλάκ.) Θεσσ. (Βαθύρρ. Βαμβακ. Μεσοχώρ. Μυρόφυλλ.) Θράκ. (Τσακίλ.) *γ'ρ'νάτσ* Πάρ. (Λεῦκ.) *βουρουνάτσι* Κάρπ. Κάσ. *ουρουνάτσι* Κάσ. *ουρ'νάκι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ Βυζαντ. *γουρουνάκι*.

1) Χοιρίδιον, χοῖρος γαλαθηνός, τὸ νεογνὸν τοῦ χοίρου κοιν. : *Ἐναι μικρὸ τὸ γουρ'νάκι τοῦτο* ὁδὼ Πελοπν. (Γαργαλ.) *Ἐναι μικρὸ τὸ γουρουνάκι ἀκόμα καὶ δὲ γάνει γιὰ σφάξιμο* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Οἱ γουρουνάδες τὰ μικρὰ γουρουνάκια τὰ 'χουν 'ς τὸ σακί* Πελοπν. (Κλειτορ.) *Νὰ πὰ' μαζώξωμε μερδικὰ βελάνια 'πὸ τ' ἄορι, νὰ τρώ' ἢ σκρόφα καὶ τὰ γουρ'νάκια* Κρήτ. (Ἀγίος Γεώργ.) *Τὸ 'νεθρέψαμε τὸ 'ουρουνάτσι* Κάσ. *Θὰ σ' ἀπαδέξῃ μὴ σκύλλα καὶ θὰ βυζάνῃ 'ουρ'νάκια* (ἐκ παραμυθ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Προυχτὲς ἔβαλα τοῦ γ'ρουνάξ' κὶ λουτσίσ'κι κατ' ἀπ' τ' βρούσ'* (λουτσίσ'κι = ἐκυλίσθη εἰς τὸν βοῦρκον) Στερελλ. (Περίστ.) *Τοῦ γ'ρουνάξ' τό 'χουμι γιὰ τὰ Χριστούγινα* Θεσσ. (Βαμβακ.) *Νὰ τὰ δώσης τοῦ γουρ'νακιοῦ* Σῦρ. || Φρ. *Τσὰ βλέπης βουρουνάτσια, κλότσα τα* (πρὸς τοὺς ἀναιδεῖς ἀπαιτεῖται αὐστηρότης) Κάρπ. || Παροιμ.

Ἡ γριὰ δὲν εἶχε δαίμονα, πῆρ' ἓνα γουρουνάκι (ἐπὶ τῶν δι' ἀβεβαίαν ἢ ἀμφίβολον ὠφέλειαν ἀναδεχομένων ἀνιαρὰς φροντίδας καὶ ἐνοχλήσεις) Ἀθῆν. Πελοπν. (Μεσσην.) κ. ἄ. *Τὸ γουρουνάκι καὶ τὸ παιδάκι κατὰ ποῦ τὸ μάθης* (τὸ ἦθος μορφοῦται ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Συνών. παροιμ. *Τὸ σκυλλάκι σου καὶ τὸ παιδάκι σου ὅπως τὸ μάθης*. *Τὸ πᾶσα γουρουνάκι γιὰ τὸ βορβό του σκάφτει* (ἐκαστος δι' ἐαυτὸν φροντίζει) Πελοπν. (Γορτυν.)

Ἀς χαρῇ τὸ γουρουνάκι | κὶ ἄς κοπῇ τὸ ποδαράκι (ἐπὶ τῶν διὰ πρόσκαιρον ἡδονὴν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν βλάβην ἐργαζομένων) | Βενιζέλ., Παροιμ.², σ. 35, 461. || Αἰνιγμ.

Ἐχω ἓνα γουρουνάκι | κὶ ἀπὸ τὸ γόλο τὸ δένω (ἢ βελόνα) Κύθηρ. || Ἀσμ.

Γὼ γουρ'νάκια φύλαγα | καὶ τὰ φύλαγα καλὰ

Στερελλ. (Σιβ.) Συνών. *γουρουνάδι* 1, *γουρουνέλι*, *γουρούνι* 1, *γουρουνόπικο*, *γουρουνόπουλάκι*, *γουρουνόπουλο*, *γουρουνούδι*, *γουρουνούλι*, *γρουλλί*, *κουσκούνι*, *λαχτένι*, *λαχτέντο*, *μουχτερό*, *μπουζάκι*, *μπουζόπουλο*. β) Τὸ ἄρρεν χοιρίδιον Νάξ. (Ἀπύρανθ.) : *Ἐέννησεν ἡ σκρόφα μας κ' ἦκαμεν τρία σκροφαράκια καὶ δύο 'ουρ'νάκια* (τρία θηλυκὰ καὶ δύο ἀρσενικὰ). *Θὰ σ' ἀπαδέξῃ μὴ σκύλλα καὶ θὰ βυζάνῃ 'ουρ'νάκια καὶ μὴ*

